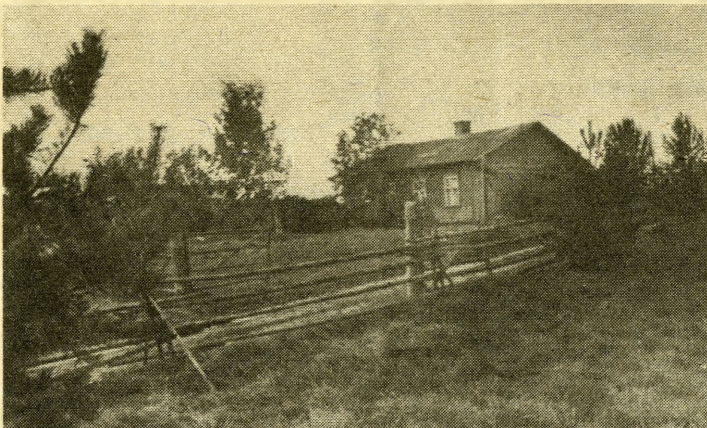

120 aastat Viimsi kooli

● Kirovi näidiskalurikolhoosi muuseumi juhataja PEETER UGAND:

1816. a. välja antud Eestimaa talurahvaseadus nõudis vallakoolide asutamist. Paraku jäid selle seaduse sätted esialgu täitmata. Viimsi kandis valmis esimene koolimaja alles 50 aastat hiljem – 1866. a. Varem oli rannalastele tarkusi jaganud rändõpetaja Akkermann ja mõnda aega oli hariduse saamise kohaks olnud Suurevälja talu Pringi külas.

120 aastat tagasi valmis samas külas maja, kus ühe katuse all olid kool ja vallavalitsus. Esimeseks õpetajaks sai Kunda seminaari kasvandik Johannes Vakker, kes ühtlasi ka vallakirjutaja ametit pidas. Kuidas vanasti koolmeisterit palgati, näitab väljavõtte Viimsi valla «nõuheitmise raamatust» kuhu 1873. a. on kirja pandud järgmised read:

Sel 30 mal Aprillis 1873. Koolmeisterile sai kontrat tehtud. Siin olid koos Voilimehhed Johannes Kuulimann, Pridik (Praatmann) Prauer Tallitaja Karl Falk.

Siis lubbasid nimetatud mehhed Johannes Vakkerile kolitamise ette aastas rahha palka kahheksakümmend rubla ja ahju kütning silmavalgus.

Selle kontrati aasta mis siin

selle palka ette lubbatud ja kontrat tehtud hakkab 1872. aasta 1 messe Septembrikuu päevast ja lähheb edasi kunni 1874 aasta 1 messe Septembrikuu päevani... Siis peab jälle uueste tehtud ehk katki murtud sama ennam sest nimetatud aega ei tähenda se kontrat keddagist. Ehk kui mõllemiet poolt raho sees saab ellatud, siis võib edasi minna aast aastalt...

Õpetajaametit pidas J. Vakker 15 aastat tema järglaseks sai Hans Neumann. Et tol ajal ainult õpetaja palgast ära ei elatud, näitab fakt et esimesed koolmeistrid ka vallakirjutajatena tegutsesid.

1886. a. alutati kõik Balti kubermangude koolid ülevenemaalisele Rahvahariduse Ministeeriumile ja peagi sai õppekeeleks vene keel.

1890. a. astus ametisse Tartu Vene Õpetajate Seminaris hariduse saanud Tanel Palgi. Järgnevat aastat töid koolile ridamisi katsumusi. 1891. a. põles koolimaja maani maha. Tolleaegne Viimsi mõisnik F. Schottlaender laskis küll järgmiseks aastaks uus hoone ehitada, kuid 1894. a.

langes see taas tuleroaks. Talve jooksul suudeti Lubja küla Vanatoa talus õpetust anda vaid osale lastest.

1895. a. suvel sai uus koolimaja valmis. See ei olnud küll nii uhke kui eelmised, kuid oma ülesande ta täitis. Kooliõpetajana kutsuti ametisse Mathias Volmer, kes oma hariduse Lelle kihelkonnakoolis oli saanud. M. Volmer töötas Viimsis ligi 30 aastat ning tema teened kohapealse hariduse edendamisel on kahilemata suured.

Aastatega kasvas õpilaste arv ja koos sellega vajadus uute ruumide järele. 1910. a. lisandus majjaosa, kus asus üks klassiruum ja õpetaja kodu. Kool muudeti neljaklassiliseks.

Lastele hariduse andmine ei olnud kerge. Tavaliseks nähtuseks oli see et sügisel õppetööd alustanud lastest ligi veerand aasta jooksul koolist lahkus. Peamiseks põhjuseks olid majanduslikud raskused.

I maailmasõda, revolutsioon ja kodusõja-aastad jätsid oma jälje ka Viimsi koolile. Pärast Eesti okupeerimist saksa vägede poolt seati esikohale saksa keel kuid õnneks valitses selline olukord vaid ühe aasta. 1919. a. on koolis

õppekeeleks eesti keel, samal aastal avati ka V klass.

Sõja-aastad olid õpetajad laiali kändnud. 1920. a. suvel oli puudu kolm õpetajat. Sügiseks saadi arv täis kuid mõne kuu möödudes oli osa neist lahkunud. Ei aidanud ka ajalehtedes kuulutamine, uusi kutsetunnistusega õpetajaid ei leitud. Tuli leppida kooliõpetajate koolimeistritega.

Tõsisemaks hädaks oli aga see, et väike rannäärne koolimaja jäi kasvavale lasteperele kitsaks. 1921. a. nõustus põllutööstusministeerium andma ruume Viimsi riigimõisas. Uue koolimaja ehitamiseks aga lubati tasuta või äärmisel juhul odavalt palke riigimetsast. Lubadused jäid õhku rippuma. 1924. a. oli uus koolimaja ehitamine veel otsustamata, ebaselge oli ka ruumide saamine järgmiseks aastaks Viimsi mõisa. Vallal tuli kasutada oma kasinaid võimalusi. 17. mail 1925. a. pandi Pringi külas paika uue koolimaja nurgakivi ja veidi rohkem kui aasta pärast asus suurem osa Viimsi 6-klassilise algkooli õpilastest uude majja. Vanasse jäid I klass internaat ja õpetaja korter. Rahanappus võimaldas maja valmis saada alles järgmisel õppeaastal. Sellega hädad veel ei lõppenud. 1929. a. algul oli klas-

sides alla 10° sooja, sest maja oli halvasti katutatud ja puudus vooderdus. Seekord pidi riik vastu tulema. Saadud raha eest lõpetati suve jooksul vaegtööd.

Üldise majanduskriisi tagajärjel, mis eriti Viimsi kalurite seas ennast tunda andis, jäid õpilaste read hõredamaks. 1933. a. ei saanud kooli tulla 20 last.

Poliitiliselt ärev 1934. a. ei jätanud oma mõju avaldamata ka koolile. Kooli juhataja V. Uustalu ja õpetajat E. Allasilda süüdistati poliitikaga tegelemises. Esiaga asi vaibus, sest otseseid süütoendeid nende vastu ei olnud, kuid mõne aja pärast määrati «teenistuse huvides» Viimsi algkoolile uus juhataja.

1940. a. suvel, pärast nõukogu-de võimu taaskeshtestamist sai kooli etteotsa taas V. Uustalu. Seda ametit ta kaua ei pidanud, sest novembris määrati V. Uustalu Harju abimaavanemaks. Siiski jõudis ta aluse panna kohalikule komsomoliorganisatsioonile, mille koosseisu kuulus aasta lõpuks 10 liiget ja 3 kandidaati. Moodsustati ka pioneeriühm.

Koolielu ümberkorraldusi asus juhtima E. Allasild, kes pidas seda ametit ka esimestel sõjajärgsetel aastatel. E. Allasild kirjutab: «Asusin pärast kolmeaastast evakutsiooniga Leningradis ja Moskvas 1944. a. oktoobris jälle Viimsi 6-kl. algkooli juhatajana töösse. Kool oli olnud viimasel okupatsiooniaastal sakskastele kasarmuks. Tuli teha palju tööd, et kooli jälle kooliks kõlvaliseks muuta...» Järgmisel 1945/1946. õppeaastal muudeti kool 7-klassiliseks.

Kuni 1970. aastani õpilaste arv koolis peaaegu ei muutunud. 1960. a. muutus kool 8-klassiliseks. Edaspidi hakkas mõju avaldama Kirovi kalurikolhoosi kiire areng ja sellega seotud elanikkonna kasv Viimsi poolsaarel. Pool sajandit tegutsenud kool jäi kitsaks puudusid võimalused selle muutmiseks keskkooliks. 1978. a. pandi uuele koolimajale nurgakivi ja kolm aastat hiljem asus koolipere kolhoosi ehitusteeste rajatud koolimajja.